

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ

ΤΟΥ ΠΛΟΥΣΙΟΥ ΜΠΑΜΠΑ

ΠΩΣ ΝΑ ΑΥΞΗΣΕΤΕ ΤΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΑΣ

10

ΦΕΡΘΕΙΤΕ ΕΞΥΠΝΑ
ΜΕ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΣΑΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΔΙΕΘΝΩΝ BESTSELLER

ROBERT T. KIYOSAKI

Προλογίζει ο Donald J. Trump

Περιεχόμενα

Πρόλογος από τον Donald J. Trump	9
Σημείωση του συγγραφέα.....	11
Εισαγωγή Σας κάνουν τα χρήματα πλούσιο;.....	15
Κεφάλαιο 1 Τι είναι η οικονομική ευφυΐα;	21
Κεφάλαιο 2 Οι πέντε τύποι του οικονομικού IQ.....	47
Κεφάλαιο 3 Οικονομικό IQ # 1: Απόκτηση περισσότερων χρημάτων.....	63
Κεφάλαιο 4 Οικονομικό IQ # 2: Προστασία των χρημάτων σας.....	89
Κεφάλαιο 5 Οικονομικό IQ # 3: Προϋπολογισμός των χρημάτων σας.....	119
Κεφάλαιο 6 Οικονομικό IQ # 4: Μόχλευση των χρημάτων σας.....	151
Κεφάλαιο 7 Οικονομικό IQ # 5: Βελτιώστε τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες σας	195
Κεφάλαιο 8 Η ακεραιότητα του χρήματος.....	227
Κεφάλαιο 9 Αναπτύξτε την οικονομική σας ευφυΐα.....	243
Κεφάλαιο 10 Ανάπτυξη του οικονομικού σας IQ: Μερικές πρακτικές εφαρμογές.....	283
Λίγα λόγια για τον συγγραφέα.....	295

Πρόλογος

Συνάντησα για πρώτη φορά τον Ρόμπερτ Κιγιοσάκι το 2004. Το 2006 γράψαμε μαζί ένα βιβλίο που έγινε μπεστ σέλερ, και καθώς οδεύουμε προς το 2008 συνειδητοποιώ πως όλα όσα λέει και όσα διδάσκει ο Ρόμπερτ είναι πιο σημαντικά από ποτέ. Στη σύγχρονη εποχή, η οικονομική εκπαίδευση είναι ζωτικής σημασίας για μια χώρα, και η οξυδέρκεια του Ρόμπερτ στον τομέα αυτόν είναι αναμφισβήτητη.

Απλά και μόνο ρίξτε μια ματιά σε όσα αναφέρονται στο βιβλίο του, *Γιατί Θέλουμε να Γίνετε Πλούσιοι*, και στη συνέχεια εξετάστε όλα όσα συνέβησαν από τότε και μετά. Θα έλεγα ότι ήδη γνωρίζαμε για τι πράγμα μιλούσαμε. Με το βιβλίο *Πώς να Αυξήσετε το Οικονομικό σας IQ, του Πλούσιου Μπαμπά*, ο Ρόμπερτ κάνει ένα παραπάνω βήμα, και έχω κάθε λόγο να πιστεύω ότι είναι τόσο διορατικός όσο ήμασταν μαζί το 2006. Θα σας συμβούλευα να μελετήσετε με μεγάλη προσοχή όσα έχει να σας πει.

Ο Ρόμπερτ και εγώ, ως δάσκαλοι και επιχειρηματίες, μοιραστήκαμε πολλά κοινά προβλήματα και περιπλανηθήκαμε σε αρκετά παρόμοια μονοπάτια. Και οι δυο μας είχαμε την τύχη να έχουμε πλούσιους μπαμπάδες που μας βοήθησαν να χαράξουμε το δρόμο μας στη ζωή, το πνεύμα και τις πολλές επιτυχίες μας. Είμαστε και οι δύο επιχειρηματίες και επενδυτές ακινήτων, και είμαστε επιτυχημένοι επειδή είχαμε οικονομική εκπαίδευση. Όσον αφορά την οικονομική κατάρτιση, γνωρίζουμε τη σημασία της και γι' αυτό την αντιμετωπίζουμε πολύ σοβαρά. Ο Ρόμπερτ έλεγε, «Η οικονομική εκπαίδευση δίνει στους ανθρώπους τη δυνατότητα να επεξεργάζονται τις οικονομικές πληροφορίες και να τις μετατρέπουν σε γνώση... και οι περισσότεροι άνθρωποι δεν έχουν τις απαραίτητες

οικονομικές γνώσεις ώστε να αναλάβουν τον έλεγχο της ζωής τους». Συμφωνώ απόλυτα μαζί του.

Κάτι που παρατήρησα αμέσως όσον αφορά τον Ρόμπερτ είναι πως δεν μένει εφησυχασμένος. Είναι ήδη πολύ πετυχημένος – ακριβώς γιατί αγαπάει ό,τι κάνει, άλλο ένα κοινό μας στοιχείο. Αυτό είναι πολύ καλό για εσάς, γιατί θα πάρετε πολλές και εξαιρετικά καλές συμβουλές από αυτόν. Όπως είχα αναφέρει και στο βιβλίο μας, *Γιατί Θέλουμε να Γίνετε Πλούσιοι*, με κάθε βιβλίο που γράφει ο Ρόμπερτ δίνει απάντηση σε αυτό το ερώτημα, και εσείς έχετε την τύχη να τη μοιράζεστε μαζί του.

Για να μάθετε να χρησιμοποιείτε πιο έξυπνα τα χρήματά σας και, μέσα από αυτό, να γίνετε πλουσιότεροι, ένα από τα πρώτα βήματα που πρέπει να κάνετε είναι να εκμεταλλεύεστε τις ευκαιρίες που σας παρουσιάζονται. Συμβουλή μου είναι να διαβάσετε το *Πώς Να Αυξήσετε το Οικονομικό σας IQ*, του Πλούσιου Μπαμπά και να του δώσετε την πρέπουσα προσοχή. Θα σας βοηθήσει να ακολουθήσετε το σωστό δρόμο για την οικονομική ελευθερία και τη μεγάλη επιτυχία. Και με την ευκαιρία, μην ξεχάσετε να Στοχεύετε Ψηλά.

Θα τα πούμε στη συνάντηση των νικητών!

Donald J. Trump

Κεφάλαιο 1

Τι είναι η οικονομική ευφυΐα;

Όταν ήμουν πέντε χρονών, με μετέφεραν εσπευσμένα στο νοσοκομείο για μια επείγουσα εγχείρηση. Όπως το καταλαβαίνω σήμερα, είχα πάθει κάποια σοβαρή μόλυνση στα αυτιά, ως επιπλοκή της ανεμοβλογιάς. Παρόλο που ήταν μια τρομακτική εμπειρία, διατηρώ ακόμα καθαρά στο μυαλό μου την τρυφερή εικόνα όπου ο μπαμπάς μου, ο μικρότερος αδελφός μου, και οι δύο αδελφές μου στέκονται στο γρασίδι έξω από το παράθυρο του νοσοκομείου και με χαιρετάνε ενώ εγώ ανάρρωνα ξαπλωμένος στο κρεβάτι. Η μαμά μου δεν ήταν εκεί. Ήταν στο σπίτι, κατάκοιτη, παλεύοντας να τα βγάλει πέρα με την αδύναμη καρδιά της.

Μέσα σε ένα χρόνο, ο μικρότερος αδελφός μου έπεσε από ένα περβάζι στο γκαράζ, προσγειώθηκε με το κεφάλι, και μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο. Ακολούθησε η μικρότερη αδελφή μου για μια εγχείρηση που έπρεπε να κάνει στο γόνατό της. Και η ακόμα πιο μικρή αδελφή μου, η Μπεθ, νεογέννητη ακόμα, υπέφερε από μια σοβαρή δερματική διαταραχή που έφερνε τους γιατρούς συνεχώς σε αμηχανία.

Για τον μπαμπά μου ήταν μια δύσκολη χρονιά, και ήταν ο μόνος από τους έξι μας που δεν υπέφερε από προβλήματα υγείας. Τα καλά νέα είναι ότι όλοι θεραπευτήκαμε και ζήσαμε υγιείς. Τα κακά νέα ήταν οι ιατρικοί λογαριασμοί που έρχονταν ο ένας πίσω από τον άλλο. Μπορεί βέβαια ο πατέρας μου να μην αρρώστησε εκείνο το χρόνο, αλλά υπέφερε από μια άλλη πολύ βαριά ασθένεια – τα δυσβάστακτα ιατρικά έξοδα.

Εκείνη την περίοδο, ο μπαμπάς μου ήταν μεταπτυχιακός φοιτητής στο πανεπιστήμιο της Χαβάης. Στη σχολή είχε πραγματικά διαπρέψει, παίρνοντας το πτυχίο του σε δύο μόνο χρόνια, και είχε όνειρα να γίνει μια μέρα καθηγητής. Τώρα, όμως, με μια οικογένεια έξι ατόμων, μια υποθήκη, και υψηλούς ιατρικούς λογαριασμούς που έπρεπε να πληρώσει, εγκατέλειψε το όνειρό του και έπιασε δουλειά ως βοηθός σχολικός επιθεωρητής στη μικρή πόλη Χίλο, του νησιού της Χαβάης. Αφού ήρθαν έτσι τα πράγματα, για να μπορέσει να μεταφέρει την οικογένειά του από το ένα νησί στο άλλο, έπρεπε να δανειστεί χρήματα από τον πατέρα του. Ήταν μια δύσκολη περίοδος για εκείνον και την οικογένειά μας.

Παρόλο που κατάφερε να έχει μια τεράστια επαγγελματική επιτυχία και τελικά απέκτησε το διδακτορικό δίπλωμά του, υποψιάζομαι πως το γεγονός ότι δεν πραγματοποίησε το όνειρό του να γίνει καθηγητής τον στοίχειωνε μέχρι τη στιγμή του θανάτου του. Συχνά έλεγε, «Όταν έρθει η στιγμή να φύγουν τα παιδιά από το σπίτι, θα επιστρέψω στο σχολείο και θα κάνω αυτό που αγαπώ – θα διδάσκω».

Ωστόσο, αντί για δάσκαλος, τελικά έγινε επιθεωρητής εκπαίδευσης στη Χαβάη, που ήταν διοικητική θέση. Στη συνέχεια έθεσε υποψηφιότητα για αναπληρωτής κυβερνήτης και έχασε. Σε ηλικία 50 ετών, βρέθηκε ξαφνικά άνεργος. Λίγο μετά από τις εκλογές, η μητέρα μου πέθανε αιφνίδια από καρδιά σε ηλικία 48 ετών. Ο πατέρας μου δεν κατάφερε ποτέ να συνέλθει από αυτή την απώλεια.

Για μία ακόμη φορά, τα οικονομικά προβλήματα άρχισαν να συσσωρεύονται. Χωρίς δουλειά, αποφάσισε να πάρει τις οικονομίες που είχε μαζέψει για τη σύνταξη, και να επενδύσει σε μια αλυσίδα καταστημάτων παγωτού. Έχασε όλα τα χρήματά του.

Καθώς ο καιρός περνούσε και μεγάλωνε, ο πατέρας μου αισθανόταν ότι είχε μείνει πίσω από τους συνομήλικούς του· η επαγγελματική ζωή του είχε τελειώσει. Χωρίς τη δουλειά του ως επικεφαλής της εκπαίδευσης, ένιωθε ότι είχε χάσει την ταυτότητά του. Θύμωνε όλο και περισσότερο με τους πλούσιους συμμαθητές του

που, αντί να μπουν στο χώρο της εκπαίδευσης όπως είχε κάνει εκείνος, είχαν στραφεί στον κόσμο των επιχειρήσεων. Στρεφόμενος εναντίον τους, έλεγε συχνά: «Αφιέρωσα όλη τη ζωή μου για να διδάσκω τα παιδιά της Χαβάης, και τι κέρδισα; Τίποτα. Οι ματσωμένοι συμμαθητές μου γίνονται όλο και πλούσιοι, και εγώ τι κέρδισα; Τίποτα».

Δεν θα μάθω ποτέ γιατί δεν επέστρεψε στο πανεπιστήμιο να διδάξει. Πιστεύω ότι ήταν γιατί προσπαθούσε πολύ σκληρά να γίνει γρήγορα πλούσιος και να αναπληρώσει το χαμένο χρόνο. Κατέληξε να κυνηγάει εκκεντρικές επιχειρηματικές «ευκαιρίες» και να σπαταλάει το χρόνο του με πολυλογάδες κομπιναδόρους. Καμία από τις επιχειρήσεις του γρήγορου πλουτισμού δεν πέτυχε.

Αν δεν ήταν κάποιες μικροδουλειές και κάποια επιδόματα, θα χρειαζόταν να πάει να μείνει με κάποιο από τα παιδιά του. Λίγους μήνες πριν πεθάνει από καρκίνο σε ηλικία 72 ετών, ο πατέρας μου με τράβηξε κοντά στο κρεβάτι του και μου ζήτησε συγγνώμη που δεν είχε πολλά για να αφήσει στα παιδιά του. Κράτησα το χέρι του, ακούμπησα εκεί το κεφάλι μου και κλάψαμε μαζί.

Τα χρήματα δεν ήταν αρκετά

Ο φτωχός μπαμπάς μου είχε οικονομικά προβλήματα σε όλη τη διάρκεια της ζωής του. Ανεξάρτητα από το πόσα χρήματα έβγαζε, το πρόβλημά του ήταν ότι *τα χρήματα δεν ήταν ποτέ αρκετά*. Η αδυναμία του να λύσει αυτό το πρόβλημα του προκαλούσε μεγάλο πόνο ακόμα και μέχρι το θάνατό του. Το τραγικό ήταν ότι αισθανόταν ανεπαρκής, τόσο επαγγελματικά όσο και ως πατέρας.

Επειδή προερχόταν από τον κόσμο των ακαδημαϊκών, έκανε ό,τι μπορούσε να βάλει τα οικονομικά του προβλήματα στην άκρη και να αφιερώσει τη ζωή του σε αξίες υψηλότερες από αυτές του χρήματος. Έκανε ό,τι μπορούσε για να μας πείσει ότι τα χρήματα δεν είχαν σημασία, ακόμα και όταν είχαν. Ήταν σπουδαίος άνθρωπος, σπουδαίος σύζυγος και πατέρας, και λαμπρός δάσκαλος· ωστόσο, αυτό το πράγμα που ονομαζόταν «χρήμα» είχε το τελικό

πρόσταγμα, τον στοίχειωνε σιωπηλά και, δυστυχώς, προς το τέλος, ήταν το μέτρο που χρησιμοποίησε για να αποτιμήσει τη ζωή του. Όσο έξυπνος και αν ήταν, δεν κατάφερε ποτέ να λύσει τα οικονομικά του προβλήματα.

Υπερβολικά πολλά χρήματα

Ο πλούσιος μπαμπάς μου, που άρχισε να με διδάσκει για τα χρήματα όταν ήμουν περίπου στην ηλικία των εννέα ετών, είχε επίσης οικονομικά προβλήματα. Έλυνε όμως τα προβλήματά του αυτά με εντελώς διαφορετικό τρόπο από αυτόν του φτωχού μπαμπά μου. Αναγνώριζε ότι τα χρήματα είχαν σημασία και, επειδή το συνειδητοποιούσε αυτό, αγωνιζόταν σε κάθε ευκαιρία να αυξήσει την οικονομική του ευφυΐα. Για τον πλούσιο μπαμπά αυτό σήμαινε ότι αντιμετώπιζε τα οικονομικά του προβλήματα με θάρρος και το κεφάλι ψηλά, και μέσα από την όλη πορεία μάθαινε. Ο πλούσιος μπαμπάς μου δεν πλησίαζε καν την ακαδημαϊκή ευφυΐα του φτωχού μπαμπά μου, αλλά ακριβώς επειδή έλυνε τα προβλήματα των χρημάτων του διαφορετικά και αύξανε την οικονομική του ευφυΐα, το αντίστοιχο πρόβλημά του ήταν τα *υπερβολικά πολλά χρήματα*.

Με δύο μπαμπάδες, έναν πλούσιο και ένα φτωχό, έμαθα ότι πλούσιος ή φτωχός, όλοι μας έχουμε προβλήματα χρημάτων.

Τα οικονομικά προβλήματα των φτωχών είναι:

1. Η ανεπάρκεια χρημάτων.
2. Η χρήση πιστώσεων και δανείων για να καλύψουν την έλλειψη χρημάτων.
3. Το συνεχώς αυξανόμενο κόστος ζωής.
4. Η υψηλότερη φορολογία όταν κερδίζουν περισσότερα χρήματα.
5. Ο φόβος των έκτακτων αναγκών.
6. Οι κακές χρηματοοικονομικές συμβουλές.
7. Η ανεπαρκής σύνταξη.

Τα χρηματικά προβλήματα των πλουσίων είναι:

1. Έχουν πάρα πολλά χρήματα.
2. Τα χρήματα αυτά πρέπει να τα διατηρούν ασφαλή και να τα επενδύουν.
3. Δεν γνωρίζουν αν οι άνθρωποι αγαπούν αυτούς ή τα χρήματά τους.
4. Χρειάζονται εξυπνότερους χρηματοοικονομικούς συμβούλους.
5. Ανατρέφουν κακομαθημένα παιδιά.
6. Ο προγραμματισμός της ακίνητης περιουσίας και των κληρονομικών.
7. Οι υπερβολικά υψηλοί κρατικοί φόροι.

Ο φτωχός μπαμπάς μου είχε προβλήματα χρημάτων σε όλη του τη ζωή. Ανεξάρτητα από το πόσα χρήματα έβγαζε, το πρόβλημά του ήταν πάντα ότι *τα χρήματα δεν του έφταναν*. Ο πλούσιος μπαμπάς μου είχε επίσης προβλήματα χρημάτων, αλλά στην περίπτωση του το πρόβλημα ήταν *τα πάρα πολλά χρήματα*. Ποιο από τα δύο προβλήματα προτιμάτε περισσότερο;

Κακές λύσεις για τα οικονομικά προβλήματα

Έμαθα από πολύ νωρίς ότι όλοι μας αντιμετωπίζουμε χρηματικά προβλήματα, ανεξάρτητα από το πόσο πλούσιοι ή φτωχοί είμαστε, και ήταν ένα πολύ σημαντικό μάθημα για μένα. Πολλοί πιστεύουν ότι εάν είχαν πολλά χρήματα, τα οικονομικά τους προβλήματα θα τέλειωναν. Ελάχιστοι είναι εκείνοι που γνωρίζουν ότι τα πολλά χρήματα αποτελούν αιτία ακόμα περισσότερων οικονομικών προβλημάτων.

Μία από τις αγαπημένες μου διαφημίσεις είναι για μια εταιρεία παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και ξεκινάει με τον ράπερ MC Hammer να χορεύει μπροστά από μια σειρά όμορφες γυναίκες, μια Bentley, μια Ferrari, και ένα τεράστιο υπερπολυτελές μέγαρο. Στο φόντο, φαίνονται να παρελάνουν και να μπαίνουν

μέσα στο μέγαρο διάφορα πολυτελή αγαθά. Ενώ συμβαίνουν όλα αυτά, ακούγεται η No. 1 επιτυχία του MC Hammer “*U Can’t Touch This*” (Δεν μπορείς να τα αγγίξεις). Στη συνέχεια η οθόνη μαυρίζει και εμφανίζεται η φράση «15 λεπτά αργότερα». Η επόμενη σκηνή δείχνει τον MC Hammer να κάθεται στην άκρη του πεζοδρομίου μπροστά στο ίδιο κακόγουστο μέγαρο, με το κεφάλι ακουμπισμένο στα χέρια του, και δίπλα του μια πινακίδα που γράφει «ΚΑΤΑΣΧΕΘΗΚΕ». Ο εκφωνητής λέει, «Η ζωή επιτίθεται γρήγορα. Είμαστε εδώ για να σας βοηθήσουμε».

Ο κόσμος είναι γεμάτος από τύπους σαν τον συγκεκριμένο ράπερ. Όλοι μας έχουμε ακούσει ιστορίες για ανθρώπους που τους έπεσε το λαχείο και κέρδισαν εκατομμύρια, και όμως λίγα χρόνια αργότερα, βρέθηκαν ξανά βουτηγμένοι στα χρέη, ή για κάποιο νεαρό επαγγελματία αθλητή που όσο έπαιζε ζούσε σε ένα πολυτελές μέγαρο, και όταν τελείωσε η καριέρα του, κατέληξε να ζει κάτω από μια γέφυρα, ή για τον νεαρό ροκ σταρ που στα είκοσί του είναι εκατομμυριούχος και στα τριάντα του ψάχνει δουλειά (ή για τον ράπερ που τριγυρνάει πουλώντας τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες τις οποίες ίσως ήδη είχε χρησιμοποιήσει και ο ίδιος πριν χάσει τα χρήματά του).

Το χρήμα από μόνο του δεν λύνει τα οικονομικά σας προβλήματα. Γι’ αυτό και όταν δώσει κανείς χρήματα στους φτωχούς, δεν καταφέρνουν ποτέ να λύσουν τα οικονομικά τους προβλήματα. Σε πολλές περιπτώσεις, το πρόβλημα απλώς επεκτείνεται και δημιουργεί περισσότερους φτωχούς. Πάρτε για παράδειγμα την ιδέα της κοινωνικής πρόνοιας. Από την εποχή της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης μέχρι το 1996, το κράτος εγγυάται την απόδοση χρημάτων στους φτωχούς της χώρας ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση. Το μόνο που χρειαζόταν ήταν να πληρούν τα κριτήρια του ορίου της φτώχειας για να λαμβάνουν μια κρατική επιταγή – εφ’ όρου ζωής. Εάν επιδείκνυαν πρωτοβουλία, έπιαναν δουλειά, και κέρδιζαν περισσότερα από το όριο της φτώχειας, η κυβέρνηση διέκοπτε αυτά τα επιδόματα. Όπως ήταν αναμενόμενο,

οι φτωχοί απέκτησαν τότε άλλα έξοδα που συνδέονταν με την εργασία και τα οποία δεν είχαν πριν, όπως στολές, φύλαξη των παιδιών, μεταφορικά μέσα, κ.λπ. Σε πολλές περιπτώσεις κατέληγαν με λιγότερα χρήματα απ' όσα είχαν πριν πιάσουν δουλειά, και σαφώς λιγότερο χρόνο. Το σύστημα ευεργετούσε τους τεμπέληδες και τιμωρούσε όσους αναλάμβαναν πρωτοβουλία. Το σύστημα δημιούργησε περισσότερους φτωχούς ανθρώπους.

Η σκληρή δουλειά δεν λύνει τα οικονομικά προβλήματα. Ο κόσμος είναι γεμάτος από σκληρά εργαζόμενους ανθρώπους που παρά ταύτα δεν έχουν καθόλου χρήματα, σκληρά εργαζόμενους ανθρώπους που κερδίζουν χρήματα και, ωστόσο, βυθίζονται όλο και περισσότερο στα χρέη, πράγμα που τους αναγκάζει να δουλεύουν ακόμα πιο σκληρά για να βγάλουν ακόμα περισσότερα χρήματα.

Η μόρφωση δεν λύνει τα οικονομικά προβλήματα. Ο κόσμος είναι γεμάτος από πολύ μορφωμένους φτωχούς ανθρώπους. Αυτοί είναι οι επονομαζόμενοι σοσιαλιστές.

Μια επαγγελματική θέση δεν λύνει τα οικονομικά προβλήματα. Για πολλούς η δουλειά είναι μεροδούλι-μεροφάι. Υπάρχουν εκατομμύρια άνθρωποι που κερδίζουν αρκετά χρήματα για να επιβιώνουν, αλλά όχι για να ζουν. Πολλοί άνθρωποι με δουλειές δεν έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν δικό τους σπίτι, να απολαμβάνουν ικανοποιητική περίθαλψη υγείας, εκπαίδευση ή έστω να βάζουν κάποια χρήματα στην άκρη για την ώρα που θα βγουν στη σύνταξη.

Ποια είναι η λύση για τα οικονομικά προβλήματα;

Η οικονομική ευφυΐα είναι η λύση για τα οικονομικά προβλήματα. Με απλά λόγια, η οικονομική ευφυΐα είναι το τμήμα της συνολικής μας ευφυΐας το οποίο χρησιμοποιούμε για την επίλυση των οικονομικών προβλημάτων. Μερικά παραδείγματα κάποιων πολύ συνηθισμένων οικονομικών προβλημάτων είναι:

1. «Δεν κερδίζω αρκετά χρήματα».
2. «Είμαι βυθισμένος στα χρέη».
3. «Δεν έχω τη δυνατότητα να αγοράσω ένα σπίτι».
4. «Το αυτοκίνητό μου χάλασε. Πώς θα βρω χρήματα να το φτιάξω;»
5. «Έχω \$10.000. Σε τι να τα επενδύσω;»
6. «Το παιδί μου θέλει να σπουδάσει, όμως δεν έχουμε τα χρήματα».
7. «Δεν έχω αρκετά χρήματα για σύνταξη».
8. «Δεν μου αρέσει η δουλειά μου, αλλά δεν μπορώ να παραιτηθώ».
9. «Είμαι συνταξιούχος και ξεμένω από χρήματα».
10. «Δεν έχω χρήματα για εγχείρηση».

Η οικονομική ευφυΐα βοηθά στη λύση αυτών και πολλών άλλων οικονομικών προβλημάτων. Δυστυχώς, αν δεν έχουμε αναπτύξει αρκετά την οικονομική μας ευφυΐα για να μπορούμε να λύνουμε τα προβλήματά μας, αυτά παραμένουν. Δεν φεύγουν. Μάλιστα, πολλές φορές επιδεινώνονται, προκαλώντας ακόμα περισσότερα οικονομικά προβλήματα. Για παράδειγμα, υπάρχουν εκατομμύρια άνθρωποι που δεν έχουν αρκετά χρήματα ώστε να βάλουν κάποια στην άκρη για τη σύνταξή τους. Εάν δεν καταφέρουν να λύσουν το πρόβλημα, αυτό θα χειροτερέψει καθώς μεγαλώνουν και χρειάζονται περισσότερα χρήματα για τη φροντίδα της υγείας τους. Είτε μας αρέσει είτε όχι, τα χρήματα επηρεάζουν τον τρόπο και την ποιότητα της ζωής –μας παρέχουν επίσης ανέσεις και ευχέρεια επιλογών. Η ελευθερία των επιλογών που προσφέρουν τα χρήματα σηματοδοτεί τη διαφορά μεταξύ του ωτοστόπ ή του παίρνω λεωφορείο... ή του ταξιδεύω με το ιδιωτικό μου τζετ.

Η επίλυση των οικονομικών προβλημάτων σας κάνει πιο έξυπνο

Όταν ήμουν μικρός, ο πλούσιος μπαμπάς μου έλεγε, «Τα οικονομικά προβλήματα σε κάνουν πιο έξυπνο...εάν καταφέρεις να τα λύσεις». Έλεγε επίσης, «Εάν λύσεις το χρηματικό σου πρόβλημα, η οικονομική ευφυΐα σου μεγαλώνει. Όταν η οικονομική ευφυΐα σου μεγαλώνει, γίνεσαι πλουσιότερος. Εάν δεν λύσεις το χρηματικό σου πρόβλημα, γίνεσαι φτωχότερος. Εάν δεν λύσεις το χρηματικό σου πρόβλημα, το πρόβλημα αυτό συχνά εξελίσσεται σε περισσότερα προβλήματα». Εάν θέλετε να αυξήσετε την οικονομική σας ευφυΐα, πρέπει να γίνετε ειδικοί στη λύση προβλημάτων. Εάν δεν λύσετε τα οικονομικά σας προβλήματα, δεν θα γίνετε ποτέ πλούσιοι. Στην πραγματικότητα, όσο πιο πολύ παραμένει το πρόβλημα, τόσο πιο φτωχοί θα γίνεστε.

Για να μου εξηγήσει ο πλούσιος μπαμπάς τι εννοούσε όταν έλεγε ότι το ένα πρόβλημα οδηγεί σε άλλα προβλήματα, χρησιμοποίησε το παράδειγμα του πονόδοντου. Είπε, «Το να έχεις πρόβλημα χρημάτων είναι σαν να έχεις πονόδοντο. Εάν δεν τον αντιμετωπίσεις, ο πόνος του δοντιού θα σε κάνει να αισθάνεσαι άσχημα. Εάν αισθάνεσαι άσχημα, ίσως δεν θα τα πηγαίνεις καλά στη δουλειά σου γιατί θα είσαι ευέξαπτος. Εάν δεν θεραπεύσεις τον πονόδοντο μπορεί να προκληθούν περαιτέρω επιπλοκές στην υγεία σου καθώς εύκολα μπορεί να παραχθούν και να εξαπλωθούν μικρόβια από το στόμα σου. Κάποια μέρα θα χάσεις τη δουλειά σου καθώς δεν θα τα πηγαίνεις καλά εξαιτίας της χρόνιας πλέον ασθένειάς σου. Και χωρίς δουλειά, δεν θα μπορείς να πληρώσεις το ενοίκιο. Εάν δεν καταφέρεις να λύσεις το πρόβλημα του ενοικίου, θα βρεθείς στο δρόμο, άστεγος, με κακή υγεία, να τρως από τους κάδους των σκουπιδιών, και επιπλέον θα έχεις ακόμα τον πονόδοντο».

Μολονότι το παράδειγμα είναι ακραίο, αυτή η ιστορία κόλλησε για τα καλά στο μυαλό μου. Συνειδητοποίησα από μικρή ηλικία τη σημασία της επίλυσης των προβλημάτων και τις επιπτώσεις ντόμινο που έχει η μη επίλυσή τους.

Πολλοί άνθρωποι δεν λύνουν τα οικονομικά τους προβλήματα όταν αυτά είναι ακόμα μικρά και στο στάδιο του πονόδοντου. Αντί να ασχοληθούν και να λύσουν το πρόβλημα, το επιδεινώνουν ακόμα περισσότερο με το να το αγνοούν ή να μην το καταπολεμούν στη ρίζα του. Για παράδειγμα, πολλοί άνθρωποι όταν ξεμένουν από χρήματα, χρησιμοποιούν την πιστωτική τους κάρτα για να καλύψουν το έλλειμμα. Σύντομα βρίσκονται με τους λογαριασμούς της πιστωτικής κάρτας να συσσωρεύονται και τους πιστωτές να τους κυνηγάνε για να πληρώσουν. Για να λύσουν αυτό το πρόβλημα, κάνουν αίτηση και παίρνουν ένα ενυπόθηκο δάνειο για να ξεπληρώσουν τις πιστωτικές τους κάρτες. Το πρόβλημα είναι ότι και μετά από αυτό συνεχίζουν να χρησιμοποιούν τις πιστωτικές κάρτες. Και τώρα έχουν να αποπληρώσουν ένα ενυπόθηκο δάνειο και ακόμα περισσότερες πιστωτικές κάρτες.

Για να λύσουν το πρόβλημα των πιστωτικών καρτών, βγάζουν καινούργιες πιστωτικές κάρτες για να αποπληρώσουν τις παλιές. Επειδή αισθάνονται κατάθλιψη εξαιτίας των συνεχώς αυξανόμενων οικονομικών προβλημάτων, χρησιμοποιούν τις καινούργιες πιστωτικές κάρτες για να πάνε διακοπές. Σύντομα φτάνουν να μην μπορούν να πληρώσουν τους λογαριασμούς του δανείου ή των πιστωτικών καρτών, και αποφασίζουν να δηλώσουν χρεοκοπία. Το πρόβλημα με την χρεοκοπία είναι ότι η ρίζα του προβλήματος συνεχίζει να υπάρχει, όπως ακριβώς ο πονόδοντος. Η ρίζα του προβλήματος είναι η έλλειψη οικονομικής ευφυΐας, και το πρόβλημα που προκαλεί η έλλειψη οικονομικής ευφυΐας είναι η ανικανότητα της επίλυσης απλών οικονομικών προβλημάτων. Πολλοί αντί να αντιμετωπίσουν τη ρίζα του προβλήματος – στην περίπτωση αυτή τις καταναλωτικές συνήθειες – προτιμούν να αγνοήσουν το πρό-

βλημα. Το σίγουρο όμως είναι ότι εάν δεν βγάλετε το ριζάνιο από τη ρίζα του και κόψετε μόνο την κορυφή του, θα φυτρώσει ξανά πιο γρήγορα και μάλιστα θα γίνει μεγαλύτερο. Το ίδιο ισχύει και για τα οικονομικά σας προβλήματα.

Αυτά τα παραδείγματα μπορεί να φαίνονται ακραία, ωστόσο δεν είναι σπάνια. Η ουσία είναι ότι τα οικονομικά προβλήματα είναι το *πρόβλημα*, αλλά είναι παράλληλα και η *λύση*. Εάν οι άνθρωποι μπορούν να λύνουν προβλήματα γίνονται εξυπνότεροι. Το οικονομικό τους IQ αυξάνεται. Από τη στιγμή που γίνονται εξυπνότεροι, μπορούν να λύνουν μεγαλύτερα προβλήματα. Και εάν μπορούν να λύνουν μεγαλύτερα προβλήματα, γίνονται και πλουσιότεροι.

Μου αρέσει να χρησιμοποιώ το παράδειγμα των μαθηματικών. Πολλοί άνθρωποι μισούν τα μαθηματικά. Όπως γνωρίζετε, εάν δεν μελετάτε τις ασκήσεις των μαθηματικών (εξάσκηση στην επίλυση μαθηματικών προβλημάτων), δεν θα μπορείτε να λύσετε μαθηματικά προβλήματα. Εάν δεν μπορείτε να λύσετε μαθηματικά προβλήματα, δεν θα μπορέσετε να περάσετε τις εξετάσεις των μαθηματικών. Εάν δεν μπορέσετε να περάσετε τις εξετάσεις των μαθηματικών, θα πάρετε βαθμό κάτω από τη βάση στο μάθημα αυτό. Και εάν πάρετε βαθμό κάτω από τη βάση στα μαθηματικά σημαίνει ότι δεν μπορείτε να αποφοιτήσετε από το Λύκειο. Τότε, η μόνη δουλειά που μπορείτε να πιάσετε είναι στα McDonald's ή σε κάτι παρόμοιο, παίρνοντας τον βασικό μισθό. Αυτό είναι ένα παράδειγμα του πώς ένα μικρό πρόβλημα μπορεί να μετατραπεί σε μεγάλο πρόβλημα.

Από την άλλη, εάν εξασκηθείτε με επιμέλεια στην επίλυση των μαθηματικών προβλημάτων, θα γίνετε όλο και πιο έξυπνοι, και ικανοί να λύσετε πιο σύνθετες εξισώσεις. Μετά από χρόνια σκληρής δουλειάς, θα γίνετε μαθηματική διάνοια, και τα πράγματα που φαίνονταν κάποτε δύσκολα τώρα θα σας φαίνονται απλά. Όλοι ξεκινάμε από το 2+2. Όσοι όμως πετυχαίνουν, δεν σταματούν εκεί.

ΠΩΣ ΝΑ
ΑΥΞΗΣΕΤΕ ΤΟ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΑΣ IQ

Το **1997**, στο βιβλίο του *Πλούσιος Μπαμπάς, Φτωχός Μπαμπάς*, ο Ρόμπερτ άφηνε κατάπληκτους τους αναγνώστες με τη δήλωση «Το σπίτι σας δεν είναι περιουσιακό στοιχείο». Καθώς οι κραυγές διαμαρτυρίας πολλαπλασιάζονταν σε ολόκληρο τον κόσμο, το βιβλίο συνέχισε να είναι παγκόσμιο μπεστ σέλερ — και, μάλιστα, με μια από τις μεγαλύτερες διάρκειες στην ιστορία της λίστας των *New York Times*.

Το *Πλούσιος Μπαμπάς, Φτωχός Μπαμπάς* δεν είναι βιβλίο που αναφέρεται σε ακίνητα. Είχε στόχο την οικονομική εκπαίδευση των αναγνωστών. Γράφτηκε για να προειδοποιήσει εσάς και τους αγαπημένους σας για την οικονομική αναταραχή την οποία ο πλούσιος μπαμπάς του Ρόμπερτ έβλεπε να έρχεται.

Το **2007**, καθώς η αξία των σπιτιών μειωνόταν διαρκώς και οι κατασχέσεις γίνονταν όλο και περισσότερες, οι ιδιοκτήτες σπιτιών ανακάλυπταν τη σοφία των λόγων του πλούσιου μπαμπά του Ρόμπερτ.

Σήμερα, όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι ένα σπίτι μπορεί να αποτελεί στοιχείο του παθητικού και όλοι γνωρίζουμε ότι η αξία ενός σπιτιού μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί, ότι μπορεί να χάσουμε χρήματα επενδύοντας σε μετοχές, ότι η αξία των χρημάτων μας μπορεί να μειωθεί, ότι ακόμη και οι αποταμιευτές μπορεί να βγουν χαμένοι.

Αυτός ακριβώς είναι ο λόγος για τον οποίο η οικονομική μας ευφυΐα έχει σήμερα μεγαλύτερη σημασία από ποτέ. Σε έναν κόσμο οικονομικής αναστάτωσης, το καλύτερο περιουσιακό μας στοιχείο είναι το οικονομικό μας IQ.

Πολλά από τα παγκόσμια οικονομικά προβλήματα άρχισαν το 1971... όταν ο Πρόεδρος Νίξον αποσύνδεσε το δολάριο από τον χρυσό (απέσυρε τις ΗΠΑ από τον κανόνα του χρυσού). Σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας, κάθε φορά που ένα κράτος αποσυρόταν από τον κανόνα του χρυσού έμπαινε σε μια εποχή αναστάτωσης.

Χρυσός και ασήμι: χρήμα που έφτιαξε ο Θεός. Το αμερικανικό δολάριο, το γιεν, και το ευρώ είναι παραδείγματα χρημάτων που έφτιαξε ο άνθρωπος. Όταν τα ανθρώπινα χρήματα αντικαθιστούν τα πραγματικά χρήματα, ακολουθεί πάντα αναστάτωση — και, σε καιρούς αναστάτωσης, το Οικονομικό σας IQ είναι πολυτιμότερο ακόμα και από τον χρυσό.

Επισκεφθείτε μας στο Internet
www.kildarithmos.gr

ΤΟΥ ΠΛΟΥΣΙΟΥ ΜΠΑΜΠΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ

Δομοκού 4, Σταθμός Λαρίσης, 10440 ΑΘΗΝΑ, Τηλ. 210-5237635

ISBN 978-960-461-304-5

9 789604 613045